

Dôvodová správa

Hlavným cieľom Regionálneho operačného programu (ROP) je zvýšiť dostupnosť a kvalitu občianskej infraštruktúry a vybavenosti v regiónoch. V rámci prioritnej osi 4. Regenerácia sídiel, Opatrenia 4.1.d. neinvestičné projekty, rozvojové dokumenty regiónov bola zverejnená výzva, v ktorej jedinými oprávnenými prijímateľmi pomoci boli samosprávne kraje.

Po prehodnotení potrieb vyplývajúcich z aktuálnych problémov vyžadujúcich koncepčné riešenie, boli navrhnuté nasledovné stratégie, na vypracovanie ktorých získal KSK grantové prostriedky z uvedeného opatrenia 4.1.d.

1. Budovanie strategického spravodajského systému PHSR KSK,
2. Expertná štúdia a stratégia pre rozvoj kreatívnej ekonomiky Košického kraja,
3. Program budovania logistického centra pre agrokomodity v Košickom kraji,
4. Stratégia zvýšenia zamestnatelnosti prostredníctvom celoživotného vzdelávania v Košickom kraji,
5. Štúdia vytvorenia integrovaného systému nakladania s odpadmi v Košickom kraji,
6. Stratégia na zmiernenie sociálnej exklúzie v Košickom kraji,
7. Stratégia trvalej udržateľnosti financovania opráv a údržby ciest II. a III. triedy v Košickom kraji,
8. Regionálna inovačná stratégia Košického kraja 2013-2020,
9. Regionálna surovínová politika pre oblasť nerastných surovín,
10. Plán využívania obnoviteľných zdrojov energie v Košickom kraji z pohľadu udržateľnosti a energetickej efektívnosti,
11. Stratégia a realizácia marketingu pre Košický samosprávny kraj,
12. Štúdia realizovateľnosti vedecko-technologického parku pre Košický kraj,
13. Stratégia podpory rozvoja dobrovoľníctva v Košickom kraji,
14. Štúdia stabilizácie a rozvoja regionálneho trhu práce v IT sektore v Košickom kraji.

Po získaní rozhodnutia a zmluvy o financovaní grantu pripravujeme v súčasnosti verejné obstarávania na uvedené sektorové stratégie. Predpokladáme, že verejné obstarávania budú vyhlásené do konca marca 2014 a víťazní uchádzači budú vybraní do konca mája 2014. Následne po podpise zmlúv s uchádzačmi pristúpime k implementácii grantu a spracovaniu sektorových stratégií. Predpokladáme, že prvé stratégie by mohli byť spracované začiatkom roku 2015. V ďalšom texte uvádzame stručný popis jednotlivých stratégií.

1. Budovanie strategického spravodajského systému PHSR KSK

Celý proces strategického plánovania je založený na vzájomnej interakcii medzi plánovaním podpory a výsledkami (efektmi) spôsobenými jej implementáciou. Merateľné ukazovatele predstavujú údaje, ktoré zabezpečujú prepojenie týchto dvoch nosných činností pri strategickom plánovaní. Stanoviť však vhodné merateľné ukazovatele, ktoré by mali dostatočnú vypovedaciu hodnotu o reálnom stave procesu, ktorý majú merať, je veľmi zložitý. Nečudo preto, že táto oblasť patrí medzi slabé stránky strategických dokumentov nielen na regionálnej, ale i na národnej a nadnárodnej úrovni.

PHSR KSK nemá doteraz jednoznačne stanovenú sústavu merateľných ukazovateľov, ktorou by bolo možné zmerať reálny pokrok v regionálnom rozvoji Košického kraja z hľadiska kvality života jeho obyvateľov. Obsahuje však veľké množstvo indikátorov, ktoré sú dostupné a pravidelne zbierané v ročných časových radoch z verejných databáz (Štatistický úrad, Úrady práce a pod.). Indikátory sú však pre svoje množstvo málo prehľadné, čo sťažuje

ich interpretáciu. Zároveň často pre bežného človeka nemajú vypovedaciu schopnosť. Preto v rámci strategického spravodajského systému máme ambíciu vhodne zlúčiť tieto indikátory do niekoľkých merateľných ukazovateľov. Pravdepodobne pôjde o aplikovaný výskum v tejto oblasti, pretože nie je nám známe, že by niekde vo svete existovala vhodná ucelená sústava merateľných ukazovateľov na meranie pokroku v oblasti regionálneho rozvoja z pohľadu spokojnosti bežného občana. V rámci strategického systému by bola okrem metodiky tvorby príslušného ukazovateľa spracovaná aj jeho interpretácia, teda čo to pre regionálny rozvoj znamená, keď ukazovateľ stúpa, klesá alebo sa nehýbe. V minulosti sme sa už síce sporadicky pokúšali takto zadefinovať ukazovateľ kvality života v Košickom kraji, ukazovateľ konkurencieschopnosti, ale k celému procesu tvorby ukazovateľov je potrebné pristúpiť systematicky, čo by nám mal umožniť práve projekt budovania strategického spravodajského systému PHSR KSK.

Hlavnými výstupmi projektu bude:

1. analýza a návrh 10 základných oblastí uspokojovania sociálnych a osobných potrieb, ktoré majú najväčší vplyv na kvalitu života a spokojnosť bežného človeka v Košickom kraji,
2. návrh merateľných ukazovateľov pre vybraných 10 základných oblastí, vrátane spracovania metodiky tvorby príslušného ukazovateľa a jeho interpretácie.

2. Expertná štúdia a stratégia pre rozvoj kreatívnej ekonomiky Košického kraja

Pri rastúcej nezamestnanosti v Košickom kraji, kreatívni ľudia odchádzajú do Bratislavy a do zahraničia. Jedným z možných riešení pre zvrátenie tejto nepriaznivej situácie a podporu tvorby trvalo udržateľných pracovných miest je viac využiť potenciály kreatívneho priemyslu, ktorý je významnou hybnou silou ekonomického rozvoja nielen v rozvinutých ale aj v rozvojových krajinách sveta. Na základe toho Košický samosprávny kraj v roku 2011 prijal Konceptiu rozvoja kreatívnej ekonomiky. Cieľom tejto stratégie bude navrhnuť vytvorenie kreatívneho klastra pre realizáciu Konceptie rozvoja kreatívnej ekonomiky v Košickom kraji.

Štúdia poskytne kvalitné analytické podklady a navrhne účinné opatrenia a kooperačné modely, prostredníctvom ktorých sa vytvoria podmienky pre rozvoj kreatívnej ekonomiky v Košickom kraji. Vybudovaním kreatívneho klastra bude viac využitý kreatívny potenciál, ktorý môže priniesť posilnenie zamestnanosti, rozvoj kreatívnych služieb a produktov, rast konkurencieschopnosti a exportnej výkonnosti firiem Košického kraja (napokon aj Slovenska), zároveň zlepšenie kvality života, rast hospodárstva a zvýšenie atraktivity kraja.

Hlavnými výstupmi štúdie budú:

- a) zhodnotenie potenciálov a bariér rozvoja kreatívnej ekonomiky a stanovenie východísk rozvoja kreatívnej ekonomiky v Košickom kraji,
- b) marketingová stratégia pre propagáciu kreatívnej ekonomiky (vrátane prieskumu možností vytvorenia a prevádzkovania internetového portálu pre kreatívnu ekonomiku a zabezpečenia konkurencieschopnej ponuky vlastných suvenírov a publikácií múzeí a galérií),
- c) štúdia zavedenia kreatívnych zážitkových aktivít a expozícií v kultúrnych zariadeniach,
- d) štúdia uskutočniteľnosti zriadenia agentúry pre podporu rozvoja kreatívnej ekonomiky v Košickom kraji.

3. Program budovania Logistického centra pre agrokomodity v Košickom kraji

Cieľom sektorového rozvojového dokumentu s názvom „Program budovania Logistického centra pre agrokomodity“ je získať ekonomické, legislatívne, technické a technologické podmienky vybudovania a prevádzkovania Logistického centra pre agrokomodity, ktoré by malo byť naším príspevkom k riešeniu problematiky otázok spojených s odbytom produkcie drobných farmárov, čím chceme prispieť k podpore rozvoja

lokálnych ekonomík, ako možnému riešeniu problematiky vidieka, zvýšeniu dostupnosti a kvality občianskej infraštruktúry a zároveň k zvýšeniu potravinovej sebestačnosti Košického kraja (v rámci EÚ je Slovensko na poslednom mieste v tejto oblasti). Rovnako Výbor regiónov odporúča podporovať vznik miestnych (lokálnych) potravinových sústav.

Okrem posilnenia vnútorného (lokálneho) trhu, cieľom Logistického centra pre agrokomodity bude vytvoriť ekonomické a sociálne väzby medzi malými farmármi a spotrebiteľmi s predpokladom vzniku nových pracovných príležitostí. Vybudovanie centra tak prispeje k rozvoju a zachovaniu domácej poľnohospodárskej produkcie v danom regióne a zároveň prispeje k znižovaniu nezamestnanosti a udržiavanie si pracovných návykov aj pre rizikovú skupinu obyvateľov nášho kraja.

Ďalšou z úloh Logistického centra pre agrokomodity bude vytvoriť a prevádzkovať regionálne distribučné centrá, ktoré budú slúžiť ako spojovací článok medzi malými farmármi a spotrebiteľmi. Úlohou regionálneho distribučného centra bude prevziať vopred objednané množstvo produktov od malých farmárov a následne zabezpečiť distribúciu spotrebiteľom podľa dohodnutých zmluvných podmienok.

Vytvorením Logistického centra pre agrokomodity malých farmárov a regionálnych distribučných centier plánujeme zabezpečiť rozvoj a zachovanie poľnohospodárskej produkcie na vidieku a trvalo udržateľnú produkciu kvalitných a zdravých potravín za primerané ceny.

4. Stratégia zvýšenia zamestnatel'nosti prostredníctvom celoživotného vzdelávania v Košickom kraji

Podľa zákona 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja medzi hlavné ciele podpory regionálneho rozvoja patrí aj zvyšovanie zamestnanosti a životnej úrovne obyvateľov v regiónoch, pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja. Podpora je hlavne zameraná na rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšenie prípravy detí a mladých dospelých na trh práce. V súčasnosti sa ukazuje ako ťažko prekonateľný problém štrukturálna nezamestnanosť, teda schopnosť dlhodobo nezamestnaných nájsť si prácu. Jednou z príčin tohto stavu je aj skutočnosť, že profil uchádzačov nezodpovedá požiadavkám trhu práce. Jeho dôsledkom je na jednej strane veľký počet nezamestnaných a na druhej strane nenaplnená potreba zamestnávateľov nájsť vhodných kandidátov na svoje pracovné pozície. Príčinou tohto neuspokojivého stavu je nedostatočná reakcieschopnosť školského systému na potreby trhu práce. Preto je nevyhnutné hľadať účinné opatrenia na zlad'ovanie ponuky vzdelanostného systému s potrebami trhu práce.

Hlavným cieľom Stratégie celoživotného vzdelávania bude preto poskytnúť čo najlepší možný stret medzi ponukou a dopytom po pracovnej sile na trhu práce., ktorý by mal viesť k znižovaniu nezamestnanosti, posilňovaniu regionálnej ekonomiky, ako aj rozvoju celej spoločnosti. Výstupom stratégie majú byť profily "ideálneho zamestnanca" (zručností, ktoré požaduje trh práce) pre jednotlivé typové skupiny nezamestnaných.

Z toho vyplýva potreba poznania reálnej situácie na trhu práce, pre efektívne nastavenie celoživotného vzdelávania v Košickom kraji. Ako uvádzajú viaceré strategické dokumenty, stále pretrváva nesúlad vedomostí, zručností a kompetencií medzi ponukou absolventov a dopytom trhu práce. Zamestnávatelia z hľadiska kvality a kvantity pracovných síl si vyžadujú pracovníkov s vysokou mierou praktických zručností, teoretických vedomostí a osobnostných kompetencií (hlavne technických, prírodovedných, informačných, riadiacich, právnych, podnikateľských), ktoré sú doplnené morálnou vyspelosťou jednotlivca. Od vzdelávania sa očakáva, že bude zodpovedať ako požiadavkám a potrebám spoločnosti tak aj požiadavkám trhu práce. Výchova jednotlivca, vzdelávanie a príprava na trh práce trvá niekoľko rokov, ale trh práce sa mení a vyvíja oveľa rýchlejšie. Preto prípravu študenta na

požiadavky spoločnosti chceme prenechať na oblasť formálneho vzdelávania. Obsahom stratégie bude "len" neformálne vzdelávanie, teda príprava študenta výlučne na požiadavky trhu práce.

Výstupom projektu bude stratégia obsahujúca analýzu, strategické ciele a akčný plán celoživotného vzdelávania, rešpektujúca štruktúru nezamestnaných, potreby zamestnávateľov a možnosti školskej siete v Košickom kraji. Po skončení projektu bude k dispozícii sumár jednotlivých typových skupín nezamestnaných, cieľových pracovných pozícií a príslušných požadovaných zručností, ktoré sa pretavia do podoby akčného plánu celoživotného vzdelávania v Košickom kraji s odporúčaniami pre tvorbu príslušných vzdelávacích programov.

5. Štúdia vytvorenia integrovaného systému nakladania s odpadmi v Košickom kraji

Hlavným cieľom projektu je napomôcť skvalitneniu a zefektívneniu infraštruktúry odpadového hospodárstva v Košickom kraji vytvorením integrovaného systému nakladania s vybranými tokmi odpadov: komunálne odpady, živnostenské odpady, BRO – biologicky rozložiteľný odpad, elektroodpad, autovraky, obaly.

Integrovaný systém nakladania s odpadmi (skratka ISNO) je aktívne riadenie toku odpadov v územnej jednotke s použitím efektívnej logistiky tak, aby toky odpadu smerovali k zariadeniam na dotriedenie, úpravu a zhodnotenie odpadu a následné zneškodnenie neupotrebitelných zvyškov. ISNO je teda účinným plánovacím nástrojom na optimalizáciu primeranej siete zariadení na nakladanie s odpadmi, maximalizáciu triedenia komunálnych odpadov, ich ďalšie materiálové využitie, energetické využitie zvyškového komunálneho odpadu a tým znižovanie množstva odpadu ukladaného na skládky. Výsledný ISNO má byť nákladovo efektívny a sociálne akceptovateľný.

Hlavné aktivity projektu v rámci sú:

- špecifikovať aktuálny stav odpadového hospodárstva na území Košického kraja, najmä analýza manažmentu toku vybraných druhov odpadu v regióne a analýza ekonomickej rentability existujúcej infraštruktúry odpadového hospodárstva,
- vypracovať možné návrhy ISNO v podmienkach a dispozíciách Košického kraja, t.j. varianty ISNO na zlepšenie odpadového hospodárstva, ich prezentácia a konzultácie s predstaviteľmi miest, obcí, mikroregiónov,
- definícia optimálneho variantu ISNO pre Košický kraj – špecifikovať základné prvky a úrovne integrovaného systému nakladania s odpadmi,
- zabezpečenie SEA v súvislosti s vypracovaním ISNO (posudzovanie vplyvu strategických dokumentov s regionálnym a miestnym dosahom na životné prostredie),
- dopracovanie výsledného optimálneho variantu v zmysle pripomienok v záverečnom stanovisku z procesu SEA,
- prezentácia výsledkov projektu – konferencia resp. seminár, brožúra.

6. Stratégia na zmiernenie sociálnej exklúzie v Košickom kraji

Ako uvádza profesor Rogoff, jednými zo základných faktorov, ktoré v súčasnosti ovplyvňujú dramatické udalosti vo svete, sú vysoká nezamestnanosť, vysoká nerovnosť medzi jednotlivými skupinami spoločnosti a vysoké ceny základných tovarov. Preto sme nútení položiť si otázku, aké zmeny môžu nastať v Košickom kraji, ak ich vyvolajú podobné tlaky.

Nerovnosť príjmov, bohatstva a príležitostí medzi jednotlivými skupinami obyvateľov má stále rastúcu tendenciu. Podiel z koláča bohatstva pripadajúci na zamestnanú časť spoločnosti sa stále znižuje vplyvom rastúcej nezamestnanosti, rastúceho počtu neplnohodnotných foriem zamestnania a stagnujúcich miezd. Zároveň sa neustále zvyšuje počet nezamestnaných obyvateľov odkázaných na sociálnu pomoc. Táto skutočnosť vyvoláva nezvládnuteľné tlaky vo verejných rozpočtoch (či už v štátnom rozpočte alebo rozpočte

Košického samosprávneho kraja, ktorý je naviazaný na štátny rozpočet vo forme podielových daní). Žijeme v ére, v ktorej globalizácia sice pre mimoriadne talentovaných jedincov rozširuje trhy, ale obvyčajným zamestnancom konkurencia neustále stláča príjmy. Tieto trendy môžeme vidieť aj na skutočnosti, že nezamestnanosť má stále rastúcu tendenciu bez ohľadu na hospodársky cyklus.

V blízkej budúcnosti v ďalšom kole globalizácie s veľkou pravdepodobnosťou rozhodne o víťazoch a porazených schopnosť zodpovedných poradiť si so sociálnym napätím, ktoré vyvoláva sociálna nerovnosť. Práve sociálna nerovnosť je pre ďalšie obdobie vývoja spoločnosti veľkou neznámou. V súčasnosti neexistujú relevantné scenáre na riešenie tohto globálneho problému a preto sme nútení ich začať hľadať vo vlastnej réžii.

V snahe čo najviac zmierniť narastajúce sociálne napätie v súčasnej spoločnosti a čo možno najviac stlmiť predpokladané sociálne výbuchy, je nevyhnutné hľadať nový model spravodlivejšieho usporiadania spoločnosti, kde aj deklasovaným skupinám obyvateľov bude umožnené naplňovať svoje potreby.

V návrhovej časti stratégie máme ambíciu pokúsiť sa navrhnúť funkčný model usporiadania spoločenstva deklasovaných skupín obyvateľov, ktoré by si bolo schopné čo najviac osobných a spoločenských potrieb zabezpečiť vlastnými silami, bez výraznejšej podpory zvonku tak, aby život v spoločenstve zodpovedal predstavám jeho členov o spokojnom a kvalitnom živote (bez neustálej traumatizácie potrebou rastu HDP, potrebou rastu spotreby, konkurencieschopnosti, reštrikcii štátnych dlhov a pod.).

Hlavnými výstupmi stratégie budú:

- analýza počtu deklasovaných skupín obyvateľov v Košickom kraji (podľa profesora Stiglitzu by mohlo ísť až o 99% obyvateľov),
- návrh ukazovateľa pre meranie úrovne deklasovania skupín obyvateľov v Košickom kraji,
- analýza historických foriem (modelov) spoločenskej kontroly verejnej moci s dôrazom na zabezpečenie sociálnych práv,
- analýza dôsledkov historických riešení v spoločnosti pri rastúcej nerovnosti v prerozdeľovaní bohatstva,
- návrh funkčného modelu možného usporiadania spoločenstva deklasovaných skupín obyvateľov v Košickom kraji.

7. Stratégia trvalej udržateľnosti financovania opráv a údržby ciest II. a III. triedy v Košickom kraji

Cieľom projektu je vypracovanie stratégie, ktorá prispeje k zvýšeniu dostupnosti a kvality občianskej infraštruktúry a vybavenosti územia v regiónoch prostredníctvom zvýšenia kvality a bezpečnosti dopravnej siete, ako základného predpokladu zvyšovania konkurencieschopnosti sídiel. Strategický dokument bude základným plánovacím dokumentom, v ktorom bude komplexne zanalyzovaný stav dopravnej infraštruktúry v kraji a definované slabé miesta v dopravnej sieti kraja. Súčasťou analýzy dopravnej siete v priamej pôsobnosti KSK budú aj odborné merania stavu vozoviek na vybraných úsekoch ciest II. a III. triedy. V návrhovej časti materiálu budú definované konkrétne opatrenia a aktivity pre udržateľné financovanie správy, údržby a rozvoja ciest II. a III. triedy na území KSK. Stratégia bude východiskovým dokumentom pre prípravu projektov rozvoja cestnej siete v regióne Košického kraja pri príprave programového obdobia 2014-2020.

8. Regionálna inovačná stratégia Košického kraja 2013-2020

"Regionálna inovačná stratégia Košického kraja 2013-2020" ako strategický dokument druhej generácie má za cieľ naplniť víziu Košického samosprávneho kraja v sektore inovácií a významným spôsobom zjednotiť regionálnych aktérov z akademického verejného

a podnikateľského sektora pri prechode z nízko-nákladovej industriálnej ekonomiky na inovatívnu post-industriálnu ekonomiku hnanú inováciami.

Cieľom stratégie RIS 2013-2020 je efektívne koordinovať a realizovať aktivity posilňujúce konkurencieschopnosť a trvalo udržateľný rozvoj kraja založený na talentovaných ľuďoch, špičkových výskumných tímoch a globálne konkurencieschopných firmách. RIS 2013-2020 si môžeme predstaviť ako sedemročný plán, ktorý bude definovaný na základe vyjadrených potrieb od desiatok technologických firiem kraja, kritickej masy vedcov a práce mnohých odborníkov na problematiku regionálneho rozvoja. Pôjde o každoročne aktualizovaný zoznam inovatívnych projektov, ktoré vo svojej synergii majú za cieľ posunúť Košický samosprávny kraj medzi regióny s vysokou kvalitou života v Európe. Vypracovanie RIS 2013-2020 vyplýva zo zákona o Podpore regionálneho rozvoja 533/2008 a je v súlade s agendou EU 2020.

9. Regionálna surovinová politika pre oblasť nerastných surovín

Nakladanie s nerastnými surovinami bude mať v SR, obdobne ako vo väčšine štátov EÚ, dve základné úrovne:

- štátnu surovinovú politiku, vykonávanú všeobecnými legislatívnymi a ekonomickými nástrojmi na úrovni centrálnych orgánov štátnej správy,
- regionálnu (krajskú) surovinovú politiku, ktorej vykonávacím nástrojom bude územné plánovanie VÚC (nerastné suroviny) a krajské programy odpadového hospodárstva (druhotné suroviny), na úrovni a v rozsahu kompetencií krajských samospráv

Navrhovaný dokument by sa mal stať po vyhotovení jedným zo základných koncepčných a rozvojových materiálov Košického kraja, nevyhnutným pre rozhodovaciu činnosť orgánov krajskej a obecnej samosprávy, spracovateľov územnoplánovacej dokumentácie na krajskej a lokálnej úrovni, pre tvorbu programov rozvoja kraja a ďalších dôležitých zámerov vo vzťahu k problematike využívania neobnoviteľných prírodných zdrojov.

Cieľom navrhovanej regionálnej surovinovej politiky pre oblasť nerastných surovín je okrem iného vymedziť možnosti hospodárneho nakladania s nerastným bohatstvom Košického kraja a definovať kroky k dosiahnutiu ochrany nerastných surovinových zdrojov.

10. Plán využívania obnoviteľných zdrojov energie v Košickom kraji z pohľadu udržateľnosti a energetickej efektívnosti

Hlavným cieľom regionálnej stratégie je ponúknuť reálne alternatívy zvyšovania regionálnej energetickej bezpečnosti s využitím Obnoviteľných zdrojov energie (OZE) v maximálne možnej miere podľa sektorov a subregiónov a zhodnotiť ekonomické, sociálne a environmentálne dopady uvedených alternatív na regionálny rozvoj v Košickom kraji.

Navrhované aktivity stratégie sú nasledujúce:

1. regionálna analýza súčasnej energetickej situácie:
legislatívny rámec v oblasti energetického zásobovania, analýza existujúcich sústav energetických zariadení, analýza dostupnosti palív a energie na území regiónu a ich podiel na zabezpečovaní výroby a dodávky tepla a elektrickej energie, súčasný stav zabezpečovania výroby energie vo vzťahu k životnému prostrediu, energetická bilancia regiónu, jej analýza a stanovenie potenciálu úspor,
2. hodnotenie regionálneho potenciálu obnoviteľných zdrojov energie:
územná dostupnosť a technicky využiteľný potenciál OZE, alternatívy využitia OZE a dostupné technológie, závery a odporúčania pre využívanie obnoviteľných zdrojov energie v regióne,
3. energetická bezpečnosť regiónu

predpokladané scenáre vývoja regionálnej spotreby energie a cien palív a energií, sektorové modely riešenia vo vzťahu k maximálne možnej miere využívania lokálnych OZE, územné návrhy typových riešení technológií OZE, vrátane ich ekonomického hodnotenia, návrh opatrení na zvyšovanie energetickej bezpečnosti regiónu podľa sektorov, súvisiacich so zlepšením súčasného stavu najmä pri výrobe a distribúcii energií s využitím obnoviteľných zdrojov energie, ekonomické hodnotenie projektovaných opatrení,

4. Celkové závery a odporúčania pre rozvoj energetiky v Košickom kraji.

11. Stratégia a realizácia marketingu pre Košický samosprávny kraj

Košický samosprávny kraj ako regionálna samospráva sa stará o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich občanov, ktorí by sa mali zúčastňovať na jeho samospráve. Základným predpokladom takejto účasti je znalosť obyvateľov kraja o výkone verejnej správy a verejných služieb v kraji. Často sa však stretávame so skutočnosťou, že občania nevedia čo to je regionálna samospráva, aké má kompetencie a aké sú princípy jej fungovania. Z tohto dôvodu predkladáme návrh na vypracovanie marketingovej stratégie, ktorej cieľom bude:

- zvýšiť povedomie obyvateľov kraja o regionálnej samospráve,
- posilniť pozitívny vzťah verejnosti ku regionálnej samospráve,
- posilniť pozitívny imidž organizácii v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK a Úradu KSK ako administratívneho a organizačného správcu KSK.

Marketingová stratégia bude spracovaná pre obdobie 3 rokov a bude predstavovať súhrnný materiál, ktorý najmä:

- podrobne zanalyzuje súčasnú situáciu v týchto oblastiach,
- stanoví špecifické ciele pre oblasť marketingu v zadaných oblastiach,
- navrhne najvhodnejšie marketingové nástroje na dosiahnutie cieľov s ohľadom na vymedzené kompetencie a princípy fungovania verejnej správy,
- navrhne systém implementácie navrhovanej stratégie (postupy, časový harmonogram realizácie) a jej monitoring.

Prostredníctvom marketingovej stratégie Košického samosprávneho kraja chceme nielen zvýšiť informovanosť alebo účinne podať informáciu, ale aj zvýšiť záujem občanov o veci verejné, efektívnejšie uspokojovať identifikované potreby jednotlivcov a skupín a zefektívniť činnosť regionálnej samosprávy.

12. Štúdia realizovateľnosti Vedecko technologického parku pre Košický kraj

Ekonomika 21. storočia má charakter vedomostnej, informačnej a inovatívnej ekonomiky. Kľúčovou výzvou uplatňovania inovácií, potrebných štrukturálnych zmien v Košickom kraji a v celej Slovenskej republike je zintenzívnenie spolupráce medzi komerčnou sférou a pracoviskami výskumu a vývoja, založenej na modernej rozvinutej infraštruktúre pre inovačné podnikanie v podobe vedeckých, vedecko-technologických parkov (VTP), podnikateľských a technologických inkubátorov v oblasti aplikovaného výskumu určenej pre podporu start-up ov, menších etablovaných technologických firiem a zahraničných investorov (reaserch intensive).

Skúsenosti uplynulých rokov z Cambridge a Oxfordu z Veľkej Británie potvrdzujú, že sa VTP postupne stávajú aktívnymi subjektmi regionálnej inovačnej infraštruktúry v tom prípade, ak vznikli dôsledkom kombinácie prístupu zdola nahor, ale i zhora nadol. Prvý prístup umožňuje hodne tvorivosti, druhý prístup umožňuje pomoc pri urýchlčení dobrých iniciatív, alebo pri zaplnení medzery v poskytovaní verejnej podpory poskytovanej dočasne alebo nepretržite. Vytvára sa tak dobre fungujúce "ihrisko", na ktorom prebieha inovačný proces s jeho základnými súčasťami "vymyslieť - vyrobiť - predat". Vzhľadom k poslaniu, úlohám a postaveniu VTP sa tieto nástroje uskutočňovania štrukturálnych zmien a

strategických regionálnych cieľov stávajú významnou súčasťou modernej infraštruktúry krajiny. Cieľom je vypracovať plnú štúdiu realizovateľnosti rozvoja a realizácie vedecko-technologického parku pre Košický kraj ako hybnej sily moderného technologického a priemyselného rozvoja kraja a Východného Slovenska.

13. Stratégia podpory rozvoja dobrovoľníctva v Košickom kraji

V postmodernej spoločnosti je nevyhnutné vo vzťahu k strategickému plánovaniu rozvoja územia poznať jeho sociálny kapitál. Pre rozvoj občianskej spoločnosti a lokálnej demokracie je kľúčové poznanie potenciálu dobrovoľníctva, ktoré vymedzujeme ako druh občianskej participácie.

Cieľom stratégie je na základe zmerania vybraných dimenzií súčasného stavu sociálneho javu dobrovoľníctva na území Košického kraja analyzovať správanie jeho obyvateľov v kontexte súčasných trendov v dobrovoľníctve (formálnom i neformálnom). Na základe analýzy následne navrhnúť stratégie podpory rozvoja dobrovoľníctva na konkrétnom území. V rámci toho chceme realizovať:

- kvantitatívny reprezentatívny výskum dobrovoľníctva v Košickom kraji so zameraním na individuálnu rovinu dobrovoľníctva, a skúmanie súčasnej situácie v oblasti tzv. manažovaného (formálneho, organizovaného) dobrovoľníctva v Košickom kraji,
- porovnať výsledky analýzy s posledným reprezentatívnym celoslovenským výskumom dobrovoľníctva,
- spracovať prehľad osvedčených regionálnych stratégií podpory rozvoja dobrovoľníctva v Európe (analýza best practices),
- na základe predchádzajúcich častí navrhnúť vhodné stratégie podpory rozvoja dobrovoľníctva aplikovateľné v Košickom kraji.

14. Štúdia stabilizácie a rozvoja regionálneho trhu práce v IT sektore v Košickom kraji

V rámci hľadania nového smerovania združenia IT Valley, ktoré združuje nosné firmy v oblasti IT v Košickom kraji, je často nastroľovaná otázka dostatočnej (kritickej) masy absolventov, ktorá by garantovala ďalší rozvoj IT sektora v Košickom kraji či už z pohľadu tvorcov alebo používateľov IT aplikácií.

Preto v súlade s uvedenými snahami združenia bolo ako hlavný cieľ štúdie stanovené posilnenie on-the-job element edukačného procesu na stredných školách v maturitnom a pomaturitnom kvalifikačnom štúdiu. V rámci tohto cieľa chceme rozšíriť a formálne podporiť možnosť získania pomaturitnej kvalifikácie pre IT odbory pre absolventov so stredoškolským vzdelaním, a to najmä počas ich pracovného pomeru v relevantných IT firmách.

Motívom pre takéto smerovanie je skutočnosť, že jedným z kľúčových trendov v IT je rapidná komoditizácia technológií, IT produktov aj služieb, t.j. čo bolo voľakedy výlučnou doménou špecialistov s vysokoškolským a často postgraduálnym vzdelaním, sa postupným vývojom dostáva do požiadaviek na začiatníkov v IT odboroch, ako aj na „nižšie“ úrovne vzdelania. IT priemysel (tak globálne ako aj v regionálne v Košickom kraji) musí svoje služby poskytovať prostredníctvom pracovníkov s patričným vzdelaním, avšak pre väčšinu zamestnávateľov (najmä v oblasti IT služieb prvej úrovne) súčasný dominantný fokus na náborov absolventov vysokých škôl vedie k zamestnaniu „prekvalifikovanej“ pracovnej sily, ktorú je možné v blízkej budúcnosti využiť na pracovné pozície s vyššou kvalifikáciou a poskytovanie služieb s vyššou pridanou hodnotou. V podmienkach Slovenska sa v IT priemysle vytvoril prvok nekonzistentný so štruktúrou IT priemyslu vo svete, práve vďaka tomu, že IT priemysel na Slovensku je sústredený na vysokoškolsky vzdelaných ľudí, ktorých nasadzuje aj do pozícií, ktoré sú kvalifikačne vhodnejšie pre absolventov s nižším než

vysokoškolským vzdelaním. Koncept pomaturitného špecializačného štúdia pre IT teda výrazne chýba.

V rámci štúdie chceme navrhnúť proces vytvorenia edukačnej bázy v oblasti IT, ktorá by svojím charakterom bola komplementárna existujúcej štruktúre pracovného trhu postavenej prevažne na absolventoch vysokých škôl. Tým dosiahneme rozšírenie efektívnej veľkosti regionálneho trhu práce pre IT priemysel v regióne o špecialistov so stredoškolským vzdelaním a s pomaturitnou špecializáciou, čím do regiónu dostaneme vyššiu kritickú masu IT pripravených absolventov. Zároveň chceme vytvoriť zázemie, ktorým by Košický samosprávny kraj, IT spoločnosti ako aj odborné školstvo dokázali podporiť ďalšiu rast objemu ale aj konkurencieschopnosti IT priemyslu v Košickom kraji.

Momentálne je hlavným problémom neexistencie dostatočne stredoškolsky vzdelanej populácie **dilema „titul alebo zamestnanie“** drvivá väčšina populácie dilemu rieši voľbou titulu, často aj za cenu voľby nevhodného a trhovo menej požadovaného študijného odboru. Táto dilema sa dá vyriešiť špecifickým národne uznaným a regionálne podporovaným programom „dovzdelávania“ stredoškolsky vzdelanej pracovnej sily.

Vybudovaním kritického objemu stredoškolsky vzdelanej pracovnej sily by mohlo dôjsť k vytvoreniu reálneho 2. piliera zamestnanosti v IT, ktorý by sa sústredil na vstupné odbory a úlohy skôr procesného než inovatívneho charakteru. Tým by sa uvoľnil priestor pre vyššie nasadenie 1. piliera do oblastí s vysokou pridanou hodnotou, vyžadujúcich koncepčné a tvorivé myslenie. Navrhovaný program musí byť regionálne podporovaný a manažovaný, národne uznaný a formálne akreditovaný, ale tiež medzinárodne a profesne akceptovateľný a certifikovaný (napr. v spolupráci so SOPK, DIHK,...).

Preto vzniká potreba vytvoriť resp. upraviť nové profilácie na IT odbory jednak predmaturitného ale najmä pomaturitného štúdia vedúce k certifikácii „IT špecialista“ so zameraniami na 2-4 oblasti, ktoré sú vhodné pre regionálny trh práce (napr. správa systémov, sietí, aplikácií a procesov).

V rámci štúdie budeme riešiť nasledovné oblasti:

1. Vypracovanie Nákladovej štruktúry, model zdieľania nákladov medzi regiónom – IT firmami – študentmi,
2. Vypracovanie konkrétnych a akreditovaných IT študijných plánov a metodické plány určených pre schválenie,
3. Vypracovanie „Rámca – presných podmienok na účasť škôl, firiem, expertov a pod. (vrátane certifikácie, vzdelania lektorov, testerov,...),
4. Vypracovanie „Metodiky“ spôsobu testovania získaných vedomostí a zručností, nezávisle na konkrétnej strednej škole,
5. Návrh „Štatútu a inštitucionálneho modelu“ vytvorenia regionálneho výboru pre vytvorenie konceptu vzdelávania (zástupcovia regiónu, IT firiem,...),
6. Vypracovanie akčného plánu a cestovnej mapy pre PILOT (T-Systems Slovakia + KSK + DIHK + SŠ1 + SŠ2 + ...).